

Information om miljöbalkens krav på slam-/oljeavskiljning

En verksamhet som hanterar spillvatten med olja och slam ska enligt miljöbalken tillse att det avskiljs/renas innan det släpps till kommunalt spill- eller dagvatten. Ett sådant vatten kan uppkomma i en mängd olika verksamheter såsom verkstäder, biltvättar, tankställen, uppställningsplatser för fordon, garage etc. Den vanligaste tekniken för att avskilja föroreningar i spillvatten är att installera en slam-/oljeavskiljare.

Tillstånd/Anmälan

Krav på tillstånd/anmälan för att bedriva miljöfarlig verksamhet finns i bilagan till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Tillstånd prövas av länsstyrelsen.

Anmälan om att en verksamhet ska starta handläggs och prövas av den kommunala miljönämnden. En anmälan ska lämnas till miljöenheten senast 6 veckor innan verksamheten beräknas starta. För att se vad en sådan anmälan ska innehålla se separat information.

Utebliven tillståndsansökan/anmälan - vad säger lagen?

Om du startar en verksamhet utan att ha fått tillstånd eller gjort en anmälan är tillsynsmyndigheten enligt lag skyldig att lämna ärendet till åklagarmyndigheten. Kontrollera därför noga om verksamheten du tänker starta finns med i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Verksamheterna i bilagan kräver antingen tillstånd eller anmälan innan de startas. Observera att listan endast täcker in verksamheter inom miljöskyddsområdet. Åtgärder eller t.ex. hälsoskyddsverksamhet kan kräva tillstånd eller anmälan genom andra bestämmelser.

Bygglov/bygganmälan/tillstånd brandfarlig vara

Kontakta byggenheten innan du startar, det kan krävas bygglov eller bygganmälan för den aktuella verksamheten. Kontakta även räddningstjänsten om verksamheten kommer att hantera brandfarlig vara eftersom tillstånd kan krävas.

Tillsyn

Samhällsbyggnadsnämnden har, enligt bilagan till förordning (1998:900) om tillsyn, tillsynsansvaret över verksamheter med beteckningen C samt alla övriga verksamheter som inte finns upptagna i bilagan till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd men som kan påverka människors hälsa eller miljön.

Avgift för handläggning av anmälan och tillsyn

Miljöenheten tar ut avgift för handläggning av anmälan och för tillsyn enligt taxa som fastställts av kommunfullmäktige.

VA-huvudmannen

Inom kommunalt verksamhetsområde bestämmer VA-huvudmannen om ett spill- eller dagvatten som inte kan anses ha karaktären av ett hushållspillvatten kan tas emot. VA-huvudmannen har rätt att sätta upp villkor för mottagande av ett vatten. Om du startar en ny verksamhet ska du därför alltid höra med VA-huvudmannen om ditt spill- eller dagvatten kan tas emot på det kommunala nätet.

Svensk Standard

För oljeavskiljare ska Svensk Standard tillämpas, version SS-EN 858-1 och 2, "Separationssystem för lätta vätskor (t.ex. olja och bensin). Standarden tar upp val av nominell storlek, installation, drift och underhåll. Standarden gör skillnad på två olika avskiljare, gravimetrisk (klass 2) och koalescens (klass 1). Vilken typ av avskiljare som ska väljas beror på vilken typ av verksamhet och vilken typ av vatten som en verksamhet ger upphov till. För detaljerad information, se tabell B.2- Särskilda tillämpningsfall i standarden.

Vidare ska slam-/oljeavskiljaren dimensioneras efter verksamheten och efter de förutsättningar som finns på plats tex. möjligheten att koppla på kommunalt spillvattennät. För detaljer om hur det går till hänvisas till standarden, tillverkare av avskiljare eller en konsult inom VA-området.

Utöver ovanstående ska följande punkter särskilt beaktas för slam-/oljeavskiljare klass 1 och 2:

- En oljeavskiljare ska alltid kombineras med en slamavskiljare som kan vara separat eller integrerad med oljeavskiljaren.
- Verksamheter som har både verkstad och tvätt ska ha separata avskiljare alternativt ha verkstaden avloppslös.
- Hushållspillvatten från tex. toalett får inte kopplas till avlopp med avskiljare.
- I verksamheter som har högtryckstvätt beräknas flödet alltid till 2 l/s, oavsett faktiskt flöde, för det första aggregatet och 1 l/s för varje efterföljande högtrycksaggregat. Utöver detta tillkommer lokalens eventuella tappkranar.
- I verksamheter där jordbruks- anläggningsmaskiner med flera tvättas och där slamvolymen beräknas bli stor ska avskiljaren dimensioneras efter ökade slammängder i enlighet med gällande standard.
- En slam-/oljeavskiljare ska tömmas vid behov (vid larm eller kontroll som visar om att den är full) eller minst en gång om året. Finns inte larm på anläggningen eller om verksamheten inte har en dokumenterad manuell kontroll ska tömning ske två gånger om året.
- Möjlighet till provtagning på utgående vatten ska finnas.

Fordonstvättar

I Naturvårdsverkets allmänna råd (96:1) om fordonstvättar finns angivet en maximal mängd förorening för parametrar som inte bör överskridas, se nedanstående tabell. Tillsynsmyndigheten anser att en verksamhet som kommersiellt tvättar fordon (inklusive de i kommersiell verksamhet t.ex. bilhallar, entreprenadfirmor, bussbolag etc.) ska ha utsläppsvärden som understiger nedanstående värden.

Utdrag ur Naturvårdsverkets allmänna råd (96:1)

Analysparameter	Personbil	Lastbil, buss eller annat vägfordon¹
Samlingsparameter: bly, krom & nickel	10 mg/fordon	30 mg/fordon
Kadmium	0,25 mg/fordon	0,75 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Oljeindex ²	5 g/fordon	15 g/fordon

1. Detta utgår från ett 12 meter långt fordon, vilket innebär att en omräkning måste göras med hänsyn till fordonstyp. Ett förslag på omräkning för olika fordon har utarbetats av SIS Miljömärkning av fordonstvättar vilket kan användas som utgångspunkt: "En fordonsenhet är ett fordon, lastbil eller buss på 12 meters längd. 0,5 fordonsenheter är en van eller t.ex. en färdtjänstbuss på ca 6 meter. 1,5 fordonsenhet är t.ex. ledbuss eller semitrailer på ca 18 m. 2 fordonsenheter är en bil plus släp på ca 24 meter."
2. Analysparametern oljeindex mäter kolväten med kolkedjor från C10 till C40. Metoden täcker i de flesta fall in de kolväten som kan förekomma. Finns det skäl att anta att kolväten med kortare kolkedjor kan förekomma kan andra analysmetoder användas.

Provtagningen ska ske i enlighet med tillverkarens anvisningar senast ett år efter att anläggningen tagits i bruk och därefter regelbundet enligt fastställd egenkontroll. Analysresultaten ska fortlöpande redovisas till tillsynsmyndigheten och kunna visas upp vid tillsyn. Visar provresultaten att utsläppsvärdena inte understigs ska verksamheten genomföra åtgärder/redovisa förslag på åtgärder som gör att man kan understiga gällande riktvärden.

Ny anläggning där oljeavskiljare krävs

Vid inrättande av en ny verksamhet, anläggning etc. där slam-/oljeavskiljare krävs, kräver tillsynsmyndigheten att du som verksamhetsutövare innan avskiljaren installeras redovisar vilken avskiljare du valt och hur du kommit fram till detta. Följande uppgifter ska redovisas:

- Typ av verksamhet som avskiljaren ska användas i och vilken vätska som ska avskiljas.

- Vald avskiljare, klass, fabrikat och typbeteckning.
- Avskiljarens kapacitet, för vatten i l/s samt för slam i l.
- Det totala flödet i l/s från samtliga vattenuttag i lokalen för avledning till spillvatten.
- Hur stor yta i m² som vatten samlas upp på och som avleds till avskiljaren samt hur många mm regn som beräknats för avledning till dagvatten.

Egenkontroll

För verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken gäller kraven i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Detta innebär att verksamheten bland annat ska ha följande skriftligt dokumenterat:

- Ansvarsfördelning.
- Kemikalieförteckning med namn på produkterna, förbrukning per år och information om hälso- och miljöfarlighet. Säkerhetsdatablad bör finnas på både de produkter som säljs och på de produkter som används i verksamheten.
- Rutiner för drift av verksamheten samt för skötsel och kontroll av utrustning såsom avskiljare och reningsanläggning.

För att en slam-/oljeavskiljare ska uppfylla miljöbalkens krav gällande drift, kontroll och underhåll ska följande utföras och dokumenteras av utbildad personal och i enlighet med tillverkarens instruktioner:

Minst var 6:e månad ska följande ske:

- Mätning av slamlagrets tjocklek.
- Mätning av oljenivån.
- Kontroll av funktionen för den automatiska avstängningen.
- Kontroll av de sammansatta enheterna med avseende på genomsläpplighet, om vattennivåerna framför och bakom den sammansatta enheten uppvisar påtagliga skillnader.
- Kontroll av larmfunktionen.
- Rengöring av provtagningsbrunn: Olja och slam tas bort vid behov (innan avskiljaren tas i

- drift igen ska den fyllas på med färskvatten).
-

Minst vart 5:e år ska avskiljarsystemet tömmas och en kontroll göras som omfattar följande punkter:

- Systemets täthet.
- Systemets skick vad gäller hållfasthet.
- Inre beläggning, om sådan finns.
- Skick på inbyggda delar.
- Skick på elektriska enheter och installationer.
- Kontroll av inställning för automatisk avstängningsenhet, t.ex. flottörer.

Dokumentation av rengöring och underhåll enligt ovan ska finnas och kunna visas upp för tillsynsmyndigheten på begäran. I denna dokumentation ska även anteckningar om särskilda händelser såsom exempelvis reparationer och olyckor finnas.

Farligt avfall

Vid tömning av en slam-/oljeavskiljare uppkommer farligt avfall i form av slam och olja. Detta ska hanteras som farligt avfall vilket innebär att enbart transportör som har tillstånd att transportera farligt avfall får anlitas.

Verksamhet som lämnar sitt farliga avfall till transportör ska enligt 39 § Avfallsförordningen (2001:1063) kontrollera att transportör och mottagare av det farliga avfallet har tillstånd för respektive hantering. Dokumentation över detta ska finnas tillgänglig hos verksamheten som lämnar avfall.

Enligt 41 § avfallsförordningen ska ett transportdokument upprättas för varje transport av farligt avfall inom Sverige. Dokumentet skall innehålla uppgift om avsändare, mottagare, transportör, avfallslag och avfallsmängd samt undertecknas av avsändaren och vid mottagandet av mottagaren. Dokumentation över detta ska finnas tillgänglig hos verksamheten som lämnar avfallet.